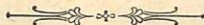

Sisälllys:

Täydellä todella. — Kieltä ei taida yksikään ihmisen asettaa. — Jaakko Vuorisen viis'kolmattapenninen.

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM.

Hinta 15 p:iä.

Sisältö:

Ulkomailla matkalla. — Kalle ja Antti matkalla ja
muut matkalla. — Antti ja Antti matkalla.
Koulunpöytäkirja.

PORVOSSA.

WERNER SÖDERSTRÖM.

PORVOOSSA 1892,

Verner Söderströmin kirjapainossa.

Täydellä todella.

„Minä tahtoisin pyytää sinulta jotakin, rakas isä,“ huudahti Wilhelm Seppänen melkein samassa silmänräpäyksessä, kuin hän nousi ylös aamurukouksestansa. Hänkin oli näet rukoillut, tahi oikeammin sanoen *näyttänyt* ottavan osaa siihen rukoukseen, jonka hänen isänsä oli ääneen rukoillut. Matti Seppäsellä oli tapana aina aamuin ja illoin rukoilla yhdessä poikansa kanssa. Aamurukous antoi hänelle voimaa päivän työhön ja sen moninaisiin vaivaloi-
suuksiin ja iltarukous taas valmisti häntä rauhaisaan yön lepoon. Matti olisi yhtä hyvin voinut unhottaa syödä jokapäiväistä leipäänsä, kuin jättää joka päivä lähestymättä Jumalatansa rukouksessa.

„Sinulla näyttää olevan erinomainen kiire esittämään minulle pyyntösi,“ huomautti Seppänen ankaranlaisesti, sillä hän ei ollut voinut olla huomaamatta sitä, kuinka vähän hänen poikansa tarkkaavaisuus näytti olleen kiintynyt rukoukseen.

„Niin, nähkääs isä, kun minulle juolahti tässä mieleen, että koska minun nyt kohta pitää lähteä merille, niin olisihan sängen hyödyllinen ja hyvä, jos minulla olisi semmoinen nahkainen kotelo — tiedäthän sinä, isä — semmoinen, jossa voi pitää kyniä, veitsen ja lyyjykynän ja jossa on vielä eri-

tyiset paikat paperille ja sinetillekin. Jaakko näytti minulle eilisiltana puodin, josta sellaisen saa hyvin huokealla. Minä ajattelin, että sinä, isä kulta, ehkä ostaisit minulle sellaisen jäähyväislahjaksi.“

Matti Seppänen rykäsi vähän, niinkuin hänellä joskus oli tapana tehdä, kun hän oli aikeissa lausua mielipiteensä. „Aivanko sinä täydellä todella pyydät minulta sellaista nahkakoteloä,“ kysyi hän vakavasti.

„Tietysti aivan täydellä todella,“ vastasi Wilhelm, kysymyksestä vähän hämmästyneenä; ja vakuutti vielä toistamiseen: „kyllä minulla on täysi tosi mielessä.“

„Niin, varmaan on tuo sinun pyyntösi hyvinkin paljo todenperäisempää,“ huomautti hänen isänsä, „kuin äsken, muutamia minuutteja sitte, rukoilelessasi Jumalalta varjelusta, terveyttä, syntien anteeksi antamista ja ravintoa sekä ruumiillesi, että sielullesi.“

„Niin isä, jos oikein täyttä totta puhutaan, niin täytyy minun tunnustaa, ajatukseni harhailleen vähän siellä ja täällä, kun äsken luin rukouksiani.“

„Luin rukouksiani“, kertasi vanha Seppänen, ikäänkuin puoliksi itsekseen. „Se on juuri oikea ja sattuva sanan tapa. *Lukea rukouksiaan* ei ole rukoilemista. Sinä rukoilet sanoillasi, että Herra antaisi sinulle joitakuita lahjojansa, mutta tuo rukouksesi on sinulle paremmin velvollisuuden täyttämistä tai totutun tavan noudattamista ja mielestäsi aivan luonnollinen asia, kuin sydämen tarve puhutella Herraa rukouksessa. Sydämellä ei ole mitään tahi ainakin vain hyvin vähän osaa sellaisessa rukoilemisessa. Älä sentähden toki toivokaan saavasi mitään sellaisella rukoilemisella, äläkä odota, että Ju-

mala vastaisi sellaiseen puheeseen mitään, niinkuin minä taanoin vastasin lausumaasi pyyntöön.“

„Mutta onhan se aivan eri asia, isäni,“ huuhahti Wilhelm taas.

„Niin onkin. Kyllä se on aivan eri asia, minä myönnän sen,“ puhui vanha Seppänen ja puhussaan tuijotti hän silmiään rävehdyttämättä tuleen. „Suuri on todellakin ero asiassa, jos sinä rukoilet *kaikkea*, mitä suinkin sekä ruumiin, että sielun puolesta tarvitset Häneltä, jolla yksin on valta antaa sinulle kaikki, tai ottaa sinulta kaikki poisikin, tahi sanot maalliselle isällesi, että tahtoisit saada jonkun vähäpätöisen kappaleen, jota paitsikin tulet hyvin hyvästi aikaan. Suurihan sillä todellakin on ero.“

„En minä aivan sitä tarkoittanut,“ lausui Wilhelm punastuen, „mutta minusta tuntuu siltä, kuin olisi se liian alentavaista suurelle Jumalalle taivaissa, jos Hän rupeaisi kuuntelemaan ja kiinnittäisi huomionsa siihen, mitä meidän, ihmisten, kaltaisilla, mitättömillä olennoilla on tarpeita rukoiltavana.“

„Niin se on,“ huomautti vanha Seppänen yhä miettiväisen näköisenä tuleen tuijotellen. „*Epäuskohan* se useinkin saattaa niin monen kylmäsydämiiseksi rukouksessa. Me emme usko Jumalan sanaa, läheskään niin paljoa, kuin kunnioittamamme ihmisen sanoja. Ja kuinka armollisesti kuitenkin Jumala kerta toisensa perästä puhuu meille raamatussa taivuttaakseen meitä rukoilemaan Häntä hengessä ja totuudessa! Hän sanoo: *„rukoilkaat, niin te saatte! Jos siis te, jotka pahat olette, taidatte hyviä lahjoja antaa teidän lapsillenne, kuinka paljon enämpi teidän isänne, joka on taivaissa, antaa niille hyviä, jotka Häneltä anovat?* Samanlaisia kauniita lupauksia on raamatussa monta — sangen montakin. Varmaan pitäisimme me ne kaikki vahvoina ja suloisina, joista

emme milloinkaan epäilisi, jos joku maallinen ystävämme olisi ne meille antanut. Ja kuitenkin voisi kaikkein parhainkin maallinen ystävämme peruuttaa lupauksensa, mutta *Herran sana on totinen ja mitä hän lupaa, sen hän myös vahvana pitää.* Eikä meillä ole ainoastaan Herran lupaukset turvanamme, vaan koko pyhä raamattu on täpösen täynnä esimerkkejä rukouksen kuulemisesta.“

„Mutta ne esimerkitpä ovat niin vanhoilta ajoilta,“ muistutti Vilhelm.

„Jumala ei muunnu koskaan,“ vastasi siihen hänen isänsä. „Hän on ja pysyy samana *eilen ja tänä päivänä ja kaikessa iankaikkisuudessa.* Sama rakkaudesta rikas Vapahtaja, joka ihmisenä täällä maan päällä vaeltaessaan seisautti kuuntelemaan köyhien anoksia ja auttamaan kaikkia uskossa tykönsä tulevia *tehdén hyvää,* auttaen ja *parantaen kaikkia,* kuuntelee vielä nytkin muuntumattomassa lempeydessään ja rakkaudessaan meidänkin rukouksiamme siellä, missä Hän istuu Jumalan oikealla kädellä taivaassa. Mutta jos mieli meidän odottaa rukouksemme tulevan kuulluksi, niin on rukouksiemme lähdeittävä, ei ainoastaan huulilta, vaan sydämemmekin on *täydellä todella* seurattava rukouksen mukana.“

„Mutta on niin ihmeen vaikeaa osata rukoilla oikein sydäimestä,“ väitti Vilhelm.

„Vaikeata rakas poikaseni, — vaikeatahan se tosiaankin on. Siksipä hurskaimmatkin meistä tarvitsevat ensimmäisten opetuslasten kanssa sanoa: *Herra opeta meitä rukoilemaan!* Viisaimmatkin meistä tarvitsevat ensin rukoilla itsellensä *armon ja rukouksen Henkeä,* joka opettaa meitä, kuinka meidän pitää rukoileman.“

„Mutta kuulkaapas isä!“ sanoi Vilhelm vähän eperoivasti, „minä en ole huomannut, että niillä,

joilla on tapana alinoma rukoilla, olisi mitään erittäin paljoa enempää, kuin niilläkään, jotka eivät koskaan rukoile. Jos nyt minä esimerkiksi rukoilisin Jumalan tekemään minut rikkaaksi ja rukoilisin-kin sitä oikein sydämestäni ja sielustani, niin luuletko, että Jumala ihan todella antaisi minulle suuret varat?”

„Kentiesi antaisi, kentiesi ei antaisikaan,“ vastasi Matti Seppänen hymyillen. „Voisihan näet Herra nähdä, että rikkaus olisi sinulle vahingoksi, eikä laisinkaan hyödyksi, niinkuin se monelle todella on turmioksi ollutkin. Jos sinä minultakin esimerkiksi pyytäisit viinaa tahi myrkytettyä ruokaa, niin en minä sitä sinulle antaisi, vaikka kuinka paljo ja kuinka hartaasti sitä minulta pyytäisit. Minä en antaisi sinulle mitään semmoista, jonka varmaan tietäisin vahingoittavan sinua, ainoastaan siitä syystä, että sinun mielesi tekisi sellaista. Mutta mitä minä rukouksen kuulemisesta tiedän ja josta minä pidän kiini, on se, että Jumala antaa lapsillensa kaikkea, mitä he uskossa häneltä anovat, jos vain heille todella on hyödyksi saada sitä, mitä he anovat. Antakoonpa sitte Herra, heidän uskoaan ja kärsivällisyyttään koetellakseen, heidän odottaa rukouksen kuulemista pitemmän tahi lyhemmän aikaa, niin ei Hän kuitenkaan koskaan unhota heidän rukouksiaan. Ei, vaan päinvastoin Hän antaa heille viimein juuri sitä, jonka he itsekin huomaisivat itsellensa parhaaksi, jos voisivat nähdä kaikki, niinkuin Jumala näkee ja tuntee kaikki, niinkuin Jumala tuntee. Kun Jumalan lapset kerran onnellisemmassa elämässä luovat silmänsä takaisin täällä kuluneesen elämäänsä, niin ovat he huomaavat silloin — siitä olen varma, että he *kaikki* silloin huomaavat — Herran aivan täydellisesti kuulleen kaikki heidän rukouksensa.“

„Maallisissa pikku asioissakin, isä?“ kysäsi Vilhelm taas.

„Niin,“ sanoi isä vakavasti. „Semmoisissakin asioissa, jotka näyttävät meistä maallisilta ja vähäpätöisiltä. Minä kerron sinulle, poikani, esimerkin siitä. Tosi tapaus saattaa usein ihmisen helpomasti vakuutetuksi, kuin kaikki muu, mitä sanoilla voidaan sanoa. Minä kerron sinulle jotakin, joka äskettäin on tapahtunut eräälle raamatuita myyvälle naiselle Lucia Grantille.“ *)

„No, sitähän on hauska kuulla, isä“, pisti Vilhelm väliin.

„Lucialla oli muuan sormus, joka hänelle oli sangen kallis arvoinen, koska se oli ollut hänen hurskaan ja rakkaan sisarvainajansa omana. Hän säilytti tuota sormusta kalliina muistona kaivatusta sisarestaan. Minä luulen varmasti, että ei Lucialla ollut mitään, josta hän ei olisi luopunut paljoa mieluumin, kuin tuosta sormuksesta Lucian toimenä, niinkuin monen muunkin toimenä, kuten tiedät, on etsiä kurjia, elämän tieltä eksyneitä syntisiä vaimoja ja koettaa heitä saattaa Vapahtajan Jesuksen tykö palaamaan. Olipa Lontoossa eräs sellainen Emiilia niminen tyttö, joka näytti tarkkaavaisesti kuunnelleen Lucian sanoja ja joka oli suostunut eräänä iltana tulemaan Lucian kanssa muutamaan hartausseuraan. Jos oikein muistan, niin samana päivänä, jona hartausseura oli pidettävä, istuivat nuo molemmat yhdessä Lucian pienessä huoneessa keskenänsä puhellen, kun kirjeenkantajan

*) Englantilainen kirjailija A. L. O. E. vakuuttaa seuraavassa kertomuksessa kerrotun tapauksen kuulleensa asian tarkoin tuntevalta ja täysin luotettavalta henkilöltä.

hiljainen koputus ovelle keskeytti heidän puhelunsa. Lucia riensi kiiruusti avaamaan ovea, sillä hän odotti kirjettä. Aivan oikein, hänelle olikin tullut kirje, jossa oli tietoja hänen sairaan äitinsä tilasta. Sen tähden ei ollut kummakaan, että Lucia, äitinsä tilasta levottomana kirjettä lukiessaan, ei yhtään muistanut, että hänellä oli siinä huoneessa, johon Emiilian oli yksikseen jättänyt lukitsemattomassa työlippaassa säilössä kultainen punnan raha ja tuo kallis sormus.“

„Ohoh“, tuumaili Vilhelm; „kuinka hän voi unhottaa sen kokonaan? Ja vieras tyttö tietysti avasi lippaan ja korjasi molemmat taskuunsa?“

„Niin; kiusaus oli hänelle liian sunri,“ vastasi vanha Seppänen. „Emiilia otti sekä kultarahan, että sormuksen ja pisti sukkaansa piiloon.“

„Lucia oli liian paljon luottanutkin tuommoiseen huonomaineiseen tyttöön,“ huudahti Vilhelm. „Muutoin hän ei varmaankaan olisi uskaltanut semmoista ihmistä jättää alttiiksi niin suurelle kiusaukselle.“

„Minä luulen, että hänen levottomuutensa sairaan äitinsä tähden ja surunsa siitä, mitä hän kirjeestä sai tietää äitinsä heikosta tilasta, saattoivat hänet unhottamaan kaiken muun,“ vastasi Seppänen. „Olipa miten oli, niin tuotti se Lucialle, etenkin kun hän jo ennestäänkin oli suruissaan, syvää ja suurta murhetta, kun sai nähdä juuri tuon tytön, jonka hän jo oli toivonut Jumalan sanan kautta saatuneensa katumukseen ja uskoon, nyt palanneen takaisin synnin tielle, koska hän oli ruvennut varkaaksi. Sen sijaan, että olisi tullut hartausseuraan, niinkuin oli ollut sovittu, meni Emiilia matkaansa, eikä kukaan tietänyt mihin. Kultarahan ja sormuksen hän

vei mennessään, vieläpä röyhkeästi kielsi tietävänsä niistä mitään.“

„Eikös Lucia kääntynyt poliisin puoleen saadakseen varastetuista selvää,“ kysyi Vilhelm taas uteliaasti?

„Ei. Hänellä ei ollut sydäntä saattaa poliisia tuon onnettoman tyttö paran kintereille, vaan hän tahtoi mieluummin olla puhumatta koko vahingostaan. Ja tuskastuttuvan suuri vahinko se olikin Lucialle,“ lisäsi Seppänen. „Sangen vaikeaa oli köyhälle raamattuun myyjälle tulla toimeen ilman tuotta kultarahatta. jonka hän vähitellen oli saanut kokoon säästetyksi, mutta mahdollisesti hän sen kuitenkin vielä saisi palkituksi ankaralla työnteolla ja ystävien avuliaisuudella. Mutta mitenkäs oli mahdollista mitenkään saada korvatuksi sormuksen häviäminen, — tuon kalliin sormuksen, joka oli muisto hänen kuolleesta sisarestaan? Kuinka voisi Lucia koskaan enää saada sitä takaisin, vaikka piti sitä niin kalliina?“

„Niin, kuinkapas se olisi ollut mahdollista!“ huudahti Vilhelm. „Hakea pientä sormesta tuhansien ja taas tuhansien samanlaisten seasta lukemattomien panttilainaajien ja kalleuskauppiainden puoleista niin suuressa kaupungissa, kuin Lontoo on, olisi todellakin samaa, kuin niin sanoakseni, etsiä nuppineulaa heinäladosta! Yhtä hyvällä syyllä voisi toivoa löytävänsä Themsi-jokeenkin pudotetun sormuksen. Mutta mitäpä köyhä Lucia parka taisi tehdä; ei mitään!“

„Kyllä“, lausui vanha Seppänen. „Poikani; — hän lankesi polvilleen ja kantoi huolensa rukouksensa Jumalan eteen. Lucia ja muuan hänen ystäväistään rukoilivat yhdessä hartaasti ja sydämellisesti Herraa, vakuutettuina siitä, että Hän oli kuuleva

heidän rukouksensa. He rukoilivat, näet sinä, *täydellä todella*, eivätkä antaneet sanojensa mennä yhtäänne päin ja ajatuksensa toisaanne, niinkuin ne tekevät, jotka ainoastaan lukevat rukouksiaan.“

„Mutta saikos Lucia koskaan takaisin sormuksensa? Sitä minä vain tahtoisin tietää,“ sanoi Vilhelm, joka ei ollut oikein tyytyväinen siihen käänteesen, joka keskustelussa nyt oli tapahtunut.“

„Kärsivällisyyttä, poikani, joku silmänräpäys, niin saat kuulla, kuinka viimein kävi. Ei mitään poliisia lähetetty ajamaan varasta takaa, eivätkä oikeuden palvelijat urkkineet selville hänen olinpaikkaansa. Eipä kukaan muu, kuin Emiilia itse tietänyt, mihin noista lukemattomista panttilainajoiden puodeista varastettu sormus oli pantiksi jätetty, mutta sittekin oli, kuin olisi Lucian rukous alinomaan seurannut häntä. Se oli, kuin nuoli aina hänen sydämessään ja menipä hän mihin tahansa, täytyi hänen aina tuntea tuskaa sydämessään siitä. Kuinka suuri mahtoi ollakaan raamattuun myyjän hämmästyks, kun noin kolme viikkoa varkauden perästä, Emiilia aivan omin ehdoin tuli takaisin ja oli niin murtuneena, että siitä voi selvästi päätää hänen todella katuvan ja häpeävän tekoansa. Luoden katseensa maahan jutteli hän nyt, kuinka hän koko sinä aikana tuskin oli voinut nukkua ja syödäkään. Niin levoton oli hänen omatuntonsa ollut tuon synnin tähden. Hänellä oli vain pari shillingiä jällellä varastamastaan kultarahasta, mutta ne tahtoi hän mielellänsä antaa takaisin ja hän tarjoutui vielä saattamaan Luciaa sen panttilainajan luo, jolle oli sormuksen vienyt, että Lucia saisi omansa takaisin.“

„Lähtikö Lucia sitte tuon tytön kanssa,“ kysyi Vilhelm?

„Lähti; — hän seurasi tyttöä siihen paikkaan, johon Emiilia oli sormuksen jättänyt pantiin ja väsyttävän pitkältä he saivatkin kulkea, ennenkuin viimeinkin pääsivät perille. Emiilia oli pitänyt tarkkaa huolta sormuksen niin hyvästi piilottamisesta, että sitä ei voitaisi löytää mitenkään. Sen vuoksi oli hän kulkenut semmoisen panttilainajaan luo, joka asui hyvänkin puolen peninkulman päässä siitä paikasta, jossa varkaus oli tapahtunut. Kuinka iloinen Lucia olikaan, kun hän viimeinkin löysi kalleutensa, mutta vieläkin paljo suurempaa iloa tuotti hänelle se, että hän sillä tavoin oli saanut vastauksen rukoukseensa. Kun Lucia oli sormuksensa lunastamispuhassa, otti tuo häpeästä vapiseva tyttö tilaisuudesta vaarin ja huomaamatta hiivi matkoihinsa.“

„Ihmisparka!“ puhkesi Vilhelm lausumaan. „Hänessä oli kuitenkin jotakin hyvää pohjalla; muutoin ei hän olisi tullutkaan enää takaisin. Tokkohan Lucia enää milloinkaan sai häntä nähdä?“

„Ei yhdeksään kuukauteen—muistaakseni,“ vastasi Seppänen. Sitte hän ihan sattumalta — ei, se ei ole oikea sana, mutta — Jumala sitte johti asian niin, että hän eräänä päivänä tapasi Emiilian kadulla. Miksi sinä kartat minua sillä tavalla, rakas Emiilia, sanoi Lucia paljon halukkaampana saada antaa jotakin lääketta kurjan, kodittomana harhailevan tyttö paran sielulle, kuin hän koskaan oli ollut löytääkseen jälleen kadotettua sormustaan, vaikka se muisto olikin hänelle hyvin rakas. Emiilia tunnusti että häpeä hänen kelvottomasta käytöksestään oli tehnyt hänen niin araksi, että hän ei oikein miellellensä ollut tahtonut tavata loukkaamaansa raamatun myyjää.

Hän kertoi vielä Lucialle (ja Lucia myöhemmin asiaa kyselyään tulikin vakuutetuksi tytön pu-

huneen totta), että hän oli kerran käynyt tapaamassa häntä siinä talossa, josta hän oli varastanut rahan ja sormuksen, antaakseen hänelle kolme shillingiä, jotka hänellä silloin oli, sen vahingon palkkioksi, jonka hän oli Lucialle tuottanut. Lucia oli kuitenkin sillä välin ennättänyt muuttaa majaa ja Emiilia sanoi suoraan, että hän oli ollutkin iloinen, kun ei ollut voinut saada selkoa Lucian asunnosta, sillä niin paljo hävetti häntä tavata raamattuun myyjää, jota oli niin julmasti pettänyt. Ainoa, mitä tuolla tyttöparalla nyt oli omaisuutta maailmassa ei noussut, kuin yhteen shillingiin ja pariin pennyyn. Shillinkinsä hän olisi mielellään antanut Lucialle, mutta pennyt täytyisi hänen pitää — sanoi hän — kun hänellä ei ollut mitään muuta, millä olisi saanut ruokaa sinä iltana.“

„No siinä hän nyt kuitenkin menetteli rehellisesti!“ huudahti Vilhelm. „Jos Lucia ennen oli rukoillut täydellä todella, niin katui tuo onneton tyttö nyt myös täydellä todella rikostaan. Se on varma, sillä muutoin hän ei olisi kolmea eri kertaa koettanut antaa takaisin niin paljoa rahaa, kuin suinkin voi. Ottiko Lucia vastaan tyttö paran viimeisen shillingin?“

„Ei — hänellä ei ollut sydäntä tehdä sitä. Hän neuvoi tuolle katuvaselle tytölle tien kotiinsa ja otti häneltä sen lupauksen, että tyttö tulisi käymään siellä häntä tervetimmässä. Minä en voi sanoa, sillä en ole kuullut mitään siitä,“ lisäsi vanha Sep-pänen, „onko Emiilia siitä lähtien suuremmalla vakavuudella alottanut uutta elämää ja antanut sydämensä Vapahtajalle, mutta sen minä tiedän, että usein on hänen puolestansa rukoiltu Herraa, ja että kaikkivaltias kuulee rukouksen. Hän, joka liikutti tytön sydämen katumukseen ja häpeämähän, voipi

myös johdattaa hänet uskoon ja rakkauteen, enkä minä epäile vähintäkään sitä, että raamattuun myyjä ja tuo varastanut tyttö raukka ovat kerran tapaavat toisensa taivaassa.“

„Isä,“ tuumaili Vilhelm vakavasti, „minä en ole koskaan tullut ajatelleeksi, että rukous olisi jotakin niin *todellista ja vaikuttavaa*. En koskaan ole toivonut voivani saada Jumalalta vastausta rukoukseen.“

„Sinä näet nuo sähkösanomalangat silmilläsi, Vilhelm, — nuo langat, jotka ovat pingoitetut pitkien tien viertä,“ sanoi Matti Seppänen, jolla oli tapana aatteidensa valaisemiseksi ottaa esimerkkiä heitä aina lähellä olevista, jokapäiväisistä esineistä, — „sinä näet ne, mutta me emme voi silmillämme *nähdä* niitä sanoja, jotka salaman nopeudella niitä myöten kulkemaan lähetetään. Kuitenkin me *tiedämme* sanoman lankoja myöten kulkevan ja vastausta odotamme sille, vaikka meidän kaltaisemme, oppimattomat ihmiset eivät ymmärrä, kuinka se tapahtuu. Minä olenkin usein noita lankoja katselllessani miettinyt, että rukous on ikäänkuin kultainen lanka, joka ulottuu maasta aina taivaasen asti ja että usko sitä myöten lähettää täältä sanomansa sinne. Mutta yksi seikka on meidän aina muistettava Vilhelm, joko me sitte rukoilemme, maallista menestystä tahi vielä parempia lahjoja sielullemme. Ja se on se, että meidän on aina rukoiltava Herran Jesuksen Kristuksen nimessä. Ainoastansa hänen tähtensä kaikkivaltias Jumala alentuu kuulemaan niitä rukouksia, joita sellaiset viheliäiset syntiset, kuin me, hänen tykönsä lähetämme täältä.“

Wilhelm istui vaiti useampia minuutteja, mielessään tarkoin punniten sillä aikaa isänsä sanoja. Vanhempi Seppänen katkasi ensiksi sitte äänettö-

myyden sanomalla: „tule nyt poikani, niin lähde-
tään yhdessä ostamaan sinulle tuota pikku kapi-
netta, jota itsellesi halusit saada. Olkoon se välisti
muistuttamassa sinua siitä, mitä tänä aamuna olem-
me keskenämme jutelleet, Olisi erittäin hyvä, jos
joka ainoa kristitty rupeaisi joka päivä rukoilemaan,
mutta pelkkä huulilla rukoileminen, jos ei sydän
ota siihen osaa ja seuraa mukana, on verrattava
ruumisen ilman sielutta. Ei sellaisella rukoilijalla
ole voimaa ottaa vastaan mitään hyvää enämpää,
kun kuolleella ruumiilla kirstussaan. Taitaksemme
rukoilla voimalla ja niin, että siitä on hyötyä, täy-
tyy meidän rukoilla uskossa ja kalliin Vapahtajam-
me nimessä eli ainoastaan hänen ansioonsa turva-
ten, ja olkoonpa rukouksen sanoja vähän tahti pal-
jon, niin on meidän rukoiltava aina *täydellä todella*.

Kieltä ei taida yksikään ihminen asettaa.

„Sinä ilkeä mukula!“ — — „Mene siitä mat-
kaasi!“ — — „Älä kiusaa minua!“ — Noita ja muita
sellaisia tiuskumisia kuultiin usein Martta Jonsson'in
käyttävän pienelle sisarellensa Miinalle, kun he yh-
dessä olivat koulutoveriensa kanssa kyläkoulussa.
Miina oli pikkuinen ja hellätunteinen lapsi, iältään
ainoastaan seitsenvuotinen eli kolme vuotta nuo-
rempi Marttaa. Hän olikin vasta alottanut koulun-
käyntinsä, kun siihen sijaan hänen sisarensa jo oli

kouluun hyvin perehtynyt ja koko koulun yhteinen suosikki.

Martta ei kuitenkaan ollut mikään perin pahankurinen lapsi, mutta hän oli kovin ajattelematon. Oppiaineissa oli hän taitava ja käsitti kaikki helposti. Sentähdenpä pitivätkin kaikki muut tytöt häntä arvossa ja kun hän joskus oli heidän kanssaan puhelemassa, ei hän kärsinyt keskeyttämisestä lainkaan. Jos Miina silloin tuli häntä keskeyttämään, niin oli Martta valmis käskemään häntä pois kärtyisin sanoin. Jälkeenpäin oli hänellä itselläänkin paha mieli siitä, että oli niin tehnyt, sillä hän piti paljon pienestä, kivuloisesta sisar-parastaan, joka useinkin näytti kokonaan katoavan häntä ympäröivään, iloisesti meluavaan koulutyttöjen joukkoon. Mutta, niinkuin Martta sanoi, nuo pahat sanat tuntuvat „melkein lentävän“ hänen huuliltansa, ennenkuin hän ennätti niitä estää. Vaikka hän toisinaan oikein päättämällä päätti vasta edes pitää itsestään tarkempaa vaaria, tapahtui sama seikka yhä uudestaan ja uudestaan, jonka takia Miinan elämä koulussa ei suinkaan ollut hauskaa.

Kerran seisoi Martta kouluhuoneessa, akkunan ääressä, keskellä rakkaimpia koulutoveriansa ja innokkaasti keskusteli heidän kanssansa eräästä kehotuspalkinnosta, jonka heidän opettajattarensa oli aikonut antaa heille huomenna, joka oli lupapäivä. Muuan eläinten näyttelijä oli juuri saapunut kaupunkiin ja hänellä oli koko suuri joukko kesyttömiä eläimiä mukansa. Opettajatar oli sen tähden luvannut ottaa Martan ja kaksi hänen kumppaniansa kanssaan noita petoja katselemaan, ikäänkuin palkinnoksi ja kehotukseksi heidän läksyjensä oppimisessa osoittamastaan ahkeruudesta.

Nuo kolme tyttöä nyt, mitä hartaimmasti, oli-

vat parhaillaan tuumittelemassa huomisista huvituksesta, kun äkkiiarvaamatta Miinakin ilmestyi siihen. Hän pisti pienen, kiharaisen päänsä Martan ja hänen ystäviensä väliin ja pitäen ylöspäin kohotettuna luvunlaskuvihkoansa, alkoi pitkäväteisesti kertoa jostakin vaikeudesta lasku-esimerkissään, josta hän ei omin voiminsa päässyt selville.

Mutta Martta oli paraikaa niin syväytynyt omiin tuumiinsa, että hänen ei tehnyt mieli rueta sisartaan auttamaan. „Mitä sinulla täällä on tekemistä, sinä ainainen nalliainen!“ tiuskasi hän vihaisesti, luomatta edes silmiänsäkään Miinan vihkoon. „Etkö sinä voi saada jotakuta muuta itseäsi auttamaan, sinä saamaton mukula?“ Niin sanoen kääntyi hän selin sisareensa, puheluansa jatkamaan.

Miina raukan kasvot olivat ennen ihan kalpeat mutta nyt syöksähti veri niihin ja hän meni pois sanomatta sanaakaan. Muuan tahi pari pientä tyttöä, jotka kuuluivat Miinan kanssa yhteen luokkaan, katsoivat ylös kirjoistaan ja nauroivat hänelle, mutta Miina meni heidän ohitsensa kääntämättä päätänsäkään heihin päin. Hänen pieni sydämensä sykki sangen kovasti, mutta hän ei sanonut mitään silloinkaan, kuin hehkuvien kasvoin laski vihkonsa lukupöydällensä. Sen tehtyään kulki Miina suoraan kouluhuoneen lattian poikki ja juoksi alas portaita etehisen ovea kohden. Sen hän aukasi ja pilkisti oven raosta ulos. Mitä — ulkona satoi! „Mutta mitäs se tekee,“ ajatteli hän. „Voinhan minä siltä juosta kotiin ja siitä olen varma, että Martta ei välitä, vaikka minä kastunkin läpimäräksi.“ — Miina solmisi punaisen kaulaliinansa päähänsä ja lähti ulos sateeseen. Jonsson'in matami, Martan ja Miinan äiti, asui pitkän matkan päässä koulusta ja ennenkuin Miina oli ehtinyt kulkea kahtakymmentä sylvä, oli hän jo ihan

läpimärkänä. Hän koetteli juosta, mutta sadekuurot löivät häntä niin kovasti kasvoihin ja saivat hänen rykimään niin, että täytyi seisahtua.

Kun Martta tunnin kuluttua kaipasi sisartansa, ja sai kuulla hänen rankkasateessa juosseen kotiinsa, hämmästyti hän kovin. „Mitähän äiti sanoo?“ jupisi hän itsekseen ja hänen omatuntonsa lisäsi: „se oli kaikki sinun syysi. Miksi puhuit niin sydämettömästi pienelle sisarellesi?“

„Oletko se viimeinkin sinä Martta,“ huusi Jonssonin matami Martalle, hänen kotiin saapuesaan. „Kuinka sinä voit olla niin perin ilkeä pienelle sisarellesi. Hän tuli kotiin rankkasateessa ihan läpimärkänä ja minun täytyi kääriä hänet huopapeitteisin ja viedä hänet vuoteelle. Nyt pieni Miina parkani rykii niin, että hirvittää jo sitä kuullessakin.“

Samassa kuului seinän takaa Miinan yskiminen, ikäänkuin äidin sanojen vahvistukseksi, eikä Martta hämille ja tyrmistyksiin joutuneena tietänyt, mitä olisi osannut vastata.

„Hän juoksi luotani tiehensä, enkä minä tietänyt, mihin hän joutuikaan“, änkytti hän viimein vastaukseksi.

„Miina ei olisi koskaan juossut pois luotasi, jos sinä olisit ollut ystävällinen hänelle, Martta“, jatkoi äiti puhetta. „Mutta minä kyllä hyvästi arvaan, miten sinä olet häntä kohdellut. Jos hän vielä paranee, niin en minä enää tohdi jättää häntä sinun silmällä pidettäväksesi.“ Sen sanottuaan meni äiti sisimmäiseen huoneeseen, jossa Miina lepäsi vuoteellaan. Martta, joka ei tohtinut seurata äitiänsä sinne, istahti murheellisena uunin viereen yksikseen.

Miina parka oli todellakin vilustunut jotensakin vaarallisesti. Hän makasi valveilla koko pitkän

yön saamatta unta kuumeelta. Vuoroin hän värisi vilusta vuoteellaan, vuoroin taas oli polttavan kuumana. Äiti oli hyvin levottomana, mutta hän ei tahtonut enää torua Marttaa enempää, sillä hän näki, kuinka syvästi pikku Miinan sairaus jo oli häneen sattunut ja toivoi, että hän siitä ottaisi oppia vastaisuudessa karttamaan katkeroita sanoja.

Kun opettajatar seuraavana päivänä kahden koulutyön kanssa tuli, lupauksensa mukaan, hakemaan Marttaa villejä eläimiä katsomaan, kehotti äiti häntä menemään mukaan, vaikka Martta olisi alussa tahtonut jäädä kotiin sairasta siskoansa hoitamaan.

Martta lähti siis toisten matkaan ja hän oli iloinenkin siitä, että oli lähtenyt, sillä hän ei voinut olla tuntematta iloa ja mieltymystä kaikesta, mitä näki eläinnäyttelyssä. Ensin hän tosin vähän pelästyi ja hiivi aivan lähelle opettajatarta, mutta pelon tunne haihtui heti, kun hän näki, miten tyyniltä, jopa kesyiltäkin eläimet näyttivät. Siellä oli paksuista rautakangeista tehtyjä häkkejä, jotka olivat asetetut jonkunmoiselle korotukselle ympäri huonetta ja noissa erilaisissa häkeissä oli jalopeuroja, tiikerejä, leopardeja ja joitakuita muitakin petoeläimiä. Muutamat niistä juoksentelivat alinomaa edestakaisin toisesta häkkinsä päästä toiseen, jotkut ärisivät ja murisivat, toiset kiljahtelivatkin niin, että siellä vasta melua oli. Martta tuli kuitenkin rohkeammaksi nähdessään, että eläinten omistaja ei vähäistäkään pelännyt noita rajuja otuksia. Kasvultaan oli mies pieni, mutta pelotta hän kuitenkin, paksu kepakko kädessä, käveli häkkien ympärillä, puheli kaikille noille metsän kauhistaville elukoille nimitteli niitä nimeltäkin ja kaikki ne näkyivät tuntevan hänen, vieläpä olevan mielissäänkin hänet nähdessään.

Eräässä häkissä oli naaras jalopeura kolmen pienen pentunsa kanssa. Sen vieressä seisoivat Martta kumppanineen ihastuksesta ihan mykkinä ja katselevat, miten nuo pienet pedon poikaset leikkittelivät emänsä kanssa. Ne hyppelivät emänsä ympärillä, kiipeilivät sen selkään ja pehmeillä kápälillään silittelivät sen päätä, mutta koko ajan lepäsi naaras jalopeura vaan asemillaan ja näytti aivan rauhalliselta. Kun kuitenkin joku katsojista lähestyi ja laski kätensä häkin ristikkoraudalle, hyökkäsi jalopeura äkkiä pystyyn ja hypähti esiin niin hirveästi kiljahtaen, että vieras kiitti kauppojaan, kun mitä pikemmin pääsi loitommas häkistä väistymään.

„Viekää minua pois täältä — päästäkää minua ulos,“ huusi Martta säikähdyksestä vallan mieltömänä. „Se tulee ulos häkistään ja syöpi meidät kaikki tyyni!“ Niin sanoen tarttui hän kiini opettajattaren hameesen ja alkoi vetää häntä sieltä pois.

„Älä pelkää pikku tyttöseni,“ sanoi eläinten kesyttäjä ja riensi esiin. „Minä en anna minkään eläimistäni hätyyttää sinua.“ Niin sanoen hyppäsi hän ylös korotukselle ja avasi oven naaras jalopeuran häkkiin.

Martta säikähti vieläkin enemmän, sillä hän luuli pedon nyt varmaan pääsevän ulos ja ruhjovan heidät kaikki. Päästään irti opettajattaren hameen, juoksi hän pois ovelle, jossa hän, varpaillensa kohoten, kääntyi katsomaan, mitä tapahtuisi. Kohta hän kuitenkin oli kummastuksesta ihan ihmeissään. Tuo pieni mies paksuine kepakoineen avasi oven ja meni häkkiin, eikä peto käynyt hänen kimppuunsa, ei edes kiljahtanutkaan, sitä vähemmän repinyt häntä palasiksi, niinkuin Martta oli luullut sen tekevän. Päinvastoin jalopeura vain lähestyi miestä ja hiljaa

hivutti päätänsä miehen polvea vasten, juuri kuin se olisi ollutkin ainoastaan iso, kesy kissa. Kun Martta huomasi sen, rauhattui hän taas ja meni muutamia askelia takaisin päin. Sitte kumartui mies ja otti kaksi jalopeuran poikasta käsivarrelleen, vei ne kanssaan ulos häkistä ja sulki oven perästänsä, mutta jalopeura ei sittekään murissut, eikä koettanut estää miestä edes poikiaan ottamasta. Martta oli ihastuksissaan. Hän unhotti pelkonsa kokonaan, kävi lähemmä ja laski kätensä jalopeuran poikasten päälle ja silitteli niiden pehmoista päätä.

Sittekuin pienet jalopeurat olivat viedyt takaisin emänsä luokse, sai Martta nähdä vielä useampia ihmeitä. Eläinten kesyttäjä meni eräasen häkkiin, jossa oli neljä suurta jalopeuraa ja ajeli niitä pitkällä piiskalla ympäri häkkiä ja ne pakenivat häntä niinkuin olisivat olleet pieniä rottia, vaikka ne helposti olisivat voineet kääntäytyä päin ja tappaa miehen.

Martta seurasi miestä yhdeltä häkiltä toiselle ja sekä ihmetellen, että kummastellen katseli kaikkea. Kuitenkin tuntui hänestä siltä kuin olisi hän helpommin hengittänyt, sittekuin näyttäminen oli lopussa ja eläimet taas huolellisesti suljettuina kukin koppiinsa.

„Kuinkahan hänelle mahtaa olla mahdollista saada ne niin kesyiksi?“ kysäsi Martta opettajatarta kotiin seuratessaan.

„Niin, kyllähän se on vähän ihmeellistä,“ vastasi opettajatar. „Mutta muistathan sinä Martta, että ensimmäisen Mooseksen kirjan ensimmäisessä luvussa sanoo Jumala, että ihmisen piti vallita kaikkia eläviä olennoita maan päällä!“

„Kyllä“, lausui Martta, „mutta en minä olisi

koskaan uskonut, että ihminen voisi hillitä sellaisia julmia petoja, kuin nuo ovat siellä näyttelyssä.“

„Mutta tiedätkös Martta“, pitkitti opettajatar puhettansa, „että, vaikka ihminen voipikin hallita ja vallita jalopeuroja ja tiikeriäkin, koska Jumala on hänelle siihen voiman antanut, niin on kuitenkin olemassa eräs pikkuinen kappale, jota ei yksikään ihminen taida asettaa. Se on tosin hyvin pieni ja pehmoinen esine, mutta kumminkin sanoo raamattu siitä, että *ei yksikään ihminen taida sitä asettaa* eli hillitä.“

„Mikä se semmoinen olisi?“ kysyi Martta ja uteliaasti tirkisteli opettajarta silmiin, nähdäkseen puhuiko hän oikein tosissaan.

„Se on *kieli*,“ vastasi opettajatar. „Kieltä ei yksikään ihminen taida asettaa. Apostoli Jaakob puhuu siitä epistolansa kolmannessa luvussa. Minä luen sinulle sen paikan.“

Opettajatar luki hitaasti seuraavat raamatun sanat: „*kieli on piskuinen jäsen ja kuitenkin suuria asioita toimittaa. Katso vähä tuli, kuinka suuren metsän se sytyttää. Ja kieli on myös tuli, maailma vääryyttä täynnänsä, niin on myös kieli meidän jäsentemme seassa, joka koko ruumiin saastuttaa ja sytyttää kaiken meidän menomme, koska se helvetissä syttyy, sillä kaikki luonto sekä petoin, että lintuin ja kärmelten ja merellisten tehdään lakiaksi ja on lakiaksi tehty inhimilliseltä luonnolta, mutta kieltä ei taida yksikään ihminen asettaa.*“ (Jaak: 3: 5—8;)

„Mutta,“ lisäsi hän vielä, „sinun ei pidä unhottaa, että vaikka me emme itsestämme voi asettaa, emmekä hillitä kieltämme, niin Jumala voi auttaa meitä hillitsemään sitä, jos me vaan häneltä siihen apua rukoilemme. Sentähden tulisi meidän

usein Daavidin kanssa rukoilla: „*Herra varjele minun suuni ja varjele minun huuleni*“. (Ps: 141: 3;)

He olivat nyt tulleet matami Jonssonin majan ovelle ja keskustelu keskeentyi siinä, mutta monta kertaa jälkeinpäin huomasi Martta eläinnäyttelyssä käymisensä olleen hänelle suureksi hyödyksi. Useinkin kuin hän oli sanomaisillaan pahan ja kiukkuisen sanan, muisti hän näet, mitä eläinnäyttelyssä oli saanut nähdä ja rukoili Jumalalta apua voidakseen hillitä kieltänsä.

Miina parani taas jonkun ajan kuluttua terveeksi ja meni sisarensa kanssa kouluun, josta eivät Martan kovat sanat enää milloinkaan karkottaneet häntä pois. Martta tuli nimittäen siitä lähtien pian tunnetuksi — ei niinkuin ennen sitä, että olisi ollut sukkelasanaisin ja taitavin tyttö koulussa — vaan jostain paljoa paremmasta. Hän saattoi nyt itsensä tunnetuksi siitä, että hänellä oli aina joku ystävällinen sana tahi hellä käden-puristus, jokaiselle, joka oli sen tarpeessa. Ei hän koettanutkaan enää omin voiminsa hillitä kieltään, sillä hän tiesi jo kokemuksestakin, että hän ei voisi sitä tehdä, mutta nyt hän rukoili joka päivä: „*Herra varjele minun suuni ja varjele minun huuleni* Jesuksen Kristuksen tähden; Amen.“

Jaakko Vuorisen viis'kolmattapenninen.

„Viis'kolmatta penniä, viis'kolmatta penniä; suutarin markka, jonka minä saan käyttää, miten

ikinä itse tahdon! Katsokaas äiti viiskolmatta pennistä!“ Niin huudahteli pikkuinen Jaakko Wuorinen puuseppä Wuorisen poika, rynnätessään sisään keittiöön äitinsä luokse ja piti samalla ylhäällä tuota pientä rahaa, että äiti voisi sen nähdä. „Nythän minulla on rahaa ostaa isälle semmoinen kaunis biblia, jossa on kullatut hakaset; semmoinen, jota hän viime jouluna sanoi parhaite toivovansa itselleen joululahjaksi.“

„Ja kuka sinulle antoi tuon viis'kolmatta pennisen Jaakko?“ kysyi äiti.

„Isä itse, eikä kukaan muu!“ selitti Jaakko iloissaan. „Hän antoi minulle sen siksi, kun minä osasin raamattu läksyni ihan oikein ja sen tähden, kun läksyssä puhuttiin jotakin kadonneesta penningistä.“

Niin sanoen juoksi Jaakko ulos huoneesta, ennenkuin hänen äitinsä ennätti kysyä, mitä hän raamatussa oli lukenut kadonneesta penningistä. Hän oli siinä tuokiassa liiaksi innoissaan voidakseen pyysyä kaukaa alallaan.

Seuraavan päivän iltana samaan aikaan olivat kuitenkin asiat aivan toisella kannalla puusepän asunnossa.

„Viiskolmatta-penniseni! Mitä minä nyt teen, voi mitä minä teen? Minä olen kadottanut viis'kolmatta-penniseni!“ — huudahteli Jaakko raukka epätoivoisella äänellä, pitäen kädessään pientä, viheriäistä säästölaatikkoansa; ja samalla toisella kädellään pudistellen vaatteitaan ja etsimispuuhissaan käänneksen nurin pienten housujensa taskuja. Innokkaasti haki hän kadonnutta aarrettaan, se oli selvää kaikesta.

Asia oli nimittäin niin, että samana päivänä, heti jälkeen puolen päivän, kun äiti oli lähtenyt

den nousi hän seisalleen, asettui keskelle lattiaa ja käsiänsä väännellen, huokaili: „viis'kolmatta penni-seni! Voi kaunista hopearahaani!“

Semmoisessa asemassa löysi äiti hänet kotiin tullessaan.

„No poikaseni“, sanoi äiti iloisesti kuultuansa Jaakon murheen syyn. „Haetaanpas vieläkin kerta, Jos yhdessä kohden paikoillaan seistaan ja itketään, niin ei raha sillä keinoin löydy. Otetaan nyt tuli kynttilään ja haetaan oikein täydellä todella, mutta ensin pitää minun panna ruoka pöytään ja laittaa isälle illallinen valmiiksi siksi, kuin hän tulee työhuoneesta sisään.“

Aika tuntui Jaakosta äärettömän pitkältä sillä välin, kuin Vuorisen matami puuhaili ympäri huonetta levittäessään liinaa pöydälle, pannessaan paistipannua tulelle, lämmittääkseen ryynipuuroa sillä, ja asetellessaan pöydälle sekä lautasia, että tinalusikoita niiden viereen, mutta tulihan tuo kaikki viimeinkin tehdyksi.

„Kuules nyt, Jaakko! Ota nyt ensin käsiin luuta tahi lakaisuharja, niin pidämme tässä oikein kenraali-etsimisen.“ Toista käskyä odottamatta juoksikin Jaakko keittiöön ja tuli taas heti takaisinkin, kulettaen perässään ainakin kaksi kertaa itsensä pituista lakaisuharjaa.

Äiti otti harjan ja antaen pojan näyttää itselleen tulta, lakasi hän ruokakaapin alustaa, sillä hän arveli viisikolmatta-pennisen luultavasti pudonneen pienen poikansa kädestä ja vierähtäneen sinne. Kerran pisti hän harjansa ruokakaapin alle ja vetäsi. Sieltä ilmestyi valoon koko joukko pölyä, sillä tuon vanhan kaapin alta ei, huoneen nurkkaa, lakaisutukaan vuoden jokaisena päivänä. Taas työnnettiin harja kaapin alle ja sieltä saatiin esiin vanha, tyhjä

pistäytymään erään sairaan ystävänsä luona, oli Jaakko, varmaankin jo kahdennen kymmenen kerran laskenut kaikki rahansa, voidakseen olla ihan varma siitä, että nyt hänellä oli kyllin rahaa ostaakseen tuota bibliaa, josta äitinsä kanssa oli puhunut. Mutta kun rahoja piti ruveta takaisin säästölaatikkoon panemaan, huomasiikin hän „viis'kolmatta pennisenä“ olevan poissa ja alkoi kaivata sitä.

Ehkäpä oli laskenutkin väärin! Taas tyhjenettiin säästölaatikko ja rahat luettiin uudestaan. Ei; valitettavasti oli lasku oikea. Siellähän oli aivan eheänä ja tallella hänen kaksimarkkaisensa, nuo kahdeksan kirkasta kymmenpennistä, ihan uusi viisikymmenpenninen, kaikki neljä viiden pennin rahaa ja tuo kaksikymmenenviisi-penninenkin, johon oli kaivettu reikä, että hän oli voinut sitä kantaa nauhaan pujotettuna kaulassaan niin kauan, kuin se oli ollut hänen ainoana rahanansa — kaikki ne olivat tallella, koko rikkaus. Mutta tuo ehyt, uusi, toinen, hopeainen viiskolmatta-penninen, jonka hän eilen oli saanut raamattuläksystään — se oli poissa, kadonnut! Jaakko mietti ja tuumaili sinne ja tänne, mutta ei voinut ymmärtää, mihin ihmeesen se oli voinut joutua. Muuan minutti sitte oli se ollut hänellä kädessään ja nyt se oli hukassa kuitenkin.

Huoaten pani Jaakko pienen, viheriäisen säästölaatikkonsa muine rahoineen sen tavalliselle paikalle, hyllylle muurin viereen, ja alkoi uudestaan etsiä. Hämärä oli jo tullut, mutta siitä huolimatta rupesi hän kontalleen ja etsi hyvin tarkkaan yhden lattiapalkin toisensa perästä ympäri koko huonetta. Viimein oli hän lattialla pitkällänsä voidakseen hakea huoneen nurkassa olevan vanhan, koivuisen kaapinkin aluksen, mutta kaikki oli turhaa. Kadonnutta hopearahaansa hän ei voinut löytää. Sentäh-

rihmarulla ja kulunut villikissa, joka aikoinaan oli ollut Jaakon mieluisin leikkikalua, mutta johon hän nyt tuskin viitsi luoda silmäystääkään. Eihän se ollut hänen „viis'kolmatta pennisensä, eikä hän nyt tyytynyt mihinkään muuhun, eikä ajatellut muuta, kuin kadonnutta hopearahaansa.

Jaakolta alkoi toivo kadota ja kysyvästi hän katseli äitiänsä, mutta äiti vain pudisti hieman päätänsä.

„Nyt me emme saa sitä enää kauemmin hakea tänä iltana,“ sanoi äiti. „Isä jo tulee ja tahtoo saada illallista ja sen syötyä on aika käydä vuoteelle.“

Jaakko ei voinut niitä sanoja kuullessaan pitää kiinni kyyneliänsä. Hänestä tuntui liian kovalta lähteä nukkumaan ja jättää hopearahansa kohtalo selville saamatta, mutta ei kukaan nyt pitänyt väliä hänen huolistaan. Onnellisesti kyllä, ei Jaakkoa vielä käsketty rupeamaan levollekaan, sillä puuseppä Vuorinen tarttui juuri samassa ovenripaan ja tuli huoneeseen. Silloin puuseppän vaimo riensi ottamaan paistinpannaa ja kastrullia pois tulelta ja rupesi ottamaan puuroa vatiin.

Siitä ei ollut pojalle mitään lohdutusta, että hänellä oli tallella kaikki muut rahansa. Hän oli murheissaan niin kauan, kuin viisikolmatta penninen oli kateissa, tuo raha, jota häneltä puuttui ennen kuin voisi ostaa biblian.

„No muoriseni,“ lausui puuseppä sydämellisellä äänellä, „minä toivon, että iltaruoka on valmis, sillä minä olen koko lailla nälissäni. Olen seisonutkin höyläpenkin ääressä melkein koko päivän.“

„Et suinkaan nyt enää tarvitse kaukaa nälkää nähdä, ainakaan minun tähteni,“ vastasi puuseppän

vaimo hymyillen, pannessaan pöydälle höyryävän puurovadin ja ison, ruskean leivän.

Jaakko katseli synkkämielisenä ja vaieten tuota kaikkea syrjästä, seisossaan vanhan ruokakaapin edessä, rikkaläjän vieressä.

„No Jaakko poikasenii,“ sanoi puuseppä ja käänsi vähitellen istuimensa ihan ympäri taitaakseen nähdä sille puolen huonetta, jossa Jaakko seisoi; „mikäs sinulla on nyt tänä iltana? Ethän ole sanonut isällesi niin halaistua sanaa, vai joko uni rupeaa silmiä kaivamaan?“

„Ei,“ huokasi Jaakko ja lähestyi isäänsä, „mutta minun viis'kolmattapennisenii!“

„Poika parkamme on hukannut sen kaksi kymmenviisipennisen, jonka sinä eilen annoit hänelle ja siitä se nyt on semmoinen suru, että ei mihin panna,“ selitti Vuorisen matami.

„Vai niin Jaakko“, sanoi isä hyvässävyisesti, mutta kummastuneena. „Älähän nyt kuitenkaan itke, vaikka kadotitkin kaksikymmenviisipennisesii. En minä luule sen ikiperään hävinneen. Parempi olkoon onni vasta kertana ja ehkäpä löydät senkin, kun haet tarkemmin päivänäöllä.“

Asian siltä kannalta ottaminen ei juuri ollut lohduttavaista Jaakolle, jonka tähden hän hiivi uunin nurkkaan ja istahti siellä matalalle jakkaralle, toivoen, että hänen äitinsä ei vielä vähään aikaan muistaisi käskeä häntä levolle menemään. Äiti unhottikin sen tahi ainakin näytti unhottavan, koska hän ja arvoisa miehensä olivat kohta, mitä hartaimmasti keskustelemassa muutamien pienten vaunujen ja muiden leikkikalujen hinnasta, jotka puuseppä oli valmistanut huomenna torilla myytäväksi.

Yhtä äkkiä juhtui Jaakolle mieleen uusi ajatus. Hiljaa otti hän kohennuskepin paikoiltaan ja

rupesi sillä varovasti liikuttelemaan tuhkaa, jonka hänen äitinsä aamupäivällä oli ottanut uunista ja pannut rautapellille jäähtymään Hiljaa, hiljaa liikkuteli poika tuhkaa, sillä häntä pelotti, että pieninkin kolahdus muistuttaisi äitiä hänen nukkumaan käskemisestään. Kuitenkin hehkuivat hänen silmänsä toivosta, sillä hän luuli varmaan hopearahansa pudonneen juuri tuhkaan. Hän muisti nimittäin seisoneensa aivan uunin vieressä silloin, kuin laskehojansa.

„Eihän toki — mikä se on? -- — Minä olen löytänyt sen! Se on todellakin minun viis'kolmatta penniseni!“ huusi hän ja pisti nopeasti kätensä tuhkaan, jossa haparoi sormillansa pikkusen aikaa. Se oli, kuin olikin hopearaha, vaikka nokisena ja mustuneena. Kuitenkin oli se hänen oma, kallis rahansa, jonka isä oli hänelle antanut ja jonka katoaminen oli tuottanut hänelle niin suurta surua.

Nytpä ei poika enää näyttänytkään surulliselta, kun hän juoksi isänsä luo ja riemuiten piti ylhäällä tuota pientä, likaantunutta rahaa. Hänen isänsä ja äitinsä hymyilivät hänelle, kun näkivät hänen ilosta loistavat kasvonsa, mutta äkkiä näytti jotakin juohutuvan puusepälle mieleen ja hän kävi vakavaksi kasvoiltaan.

„Isä, etkö sinä ole iloinen?“ kysyi Jaakko hämmästyneenä ja melkein säikähtyneenäkin, sillä puuseppä Vuorisesta yleiseen tiedettiin, että hänellä aina oli ystävällinen sana valmiina kaikissa tilaisuuksissa.

„Kyllä minä olen, hyvinkin iloinen,“ lausui isä laskiessaan kätensä poikansa vyötäisille ja hiljaa vetäessään häntä lähemmäksi itseänsä. Sitte lisäsi hän miettivällä ja vakavalla äänellä: „Jumala siunatkoon sinua, rakas lapsukaiseni!“

„Mutta Jussi, mitä sinä ajattelet?“ kysyi Vuorisen matami ja nojasi pöydän ylitse miestänsä kohti.

„En mitään sellaista, että sinun tarvitsisi siitä olla levoton, ystäväni. Minulle vain juolahti mieleen ne raamatun lauseet, jotka poika eilen illalla luki minulle kadotetusta penningistä. Minusta tapahtui äsken täällä myös jotakin saman kaltaista, kun hän otti rahan tuhkakasasta ja juoksi niin iloissaan sitä meille näyttämään. Jaakko, poikaseni, luepas ne raamatun sanat vielä kerran, että äitisiikin kuulee.“

Poika luki nyt selvällä äänellä ja ristissä käsin Luukkaan evankeliumikirjan viidennestätoista luvusta seuraavat värssyt: *„taikka kuka vaimo on, jolla on kymmenen penninkiä, jos hän yhden niistä kadottaa, eikö hän sytytä kynttilätä ja lakaise huonetta ja etsi visusti niin kauan, kuin hän sen löytää? Ja koska hän sen löytänyt on, kutsuu hän kokoon ystävänsä ja kylänsä vaimot ja sanoo: iloitkaat minun kanssani, sillä minä löysin peninkini, jonka minä kadotin. Niin myös, sanon minä teille, pitää ilo oleman Jumalan enkeleillä yhdestä syntisestä, joka itsensä parantaa.“*

Jaakon luettua nuo sanat kalliista raamatus-tamme, pääsi hiljaisuus hetkiseksi vallalle, mutta herra Vuorinen sanoi kuitenkin viimein: „Jaakko, minä olisin iloinen siitä, että sinä kadotit hopearahasi tänään, jos sen häviäminen auttaisi sinua kiinnittämään muistiisi ja ymmärtämään noita raamatun värssyjä.“

„Kyllä isä, kyllä minä muistan,“ vaakuutti Jaakko ja kumarsi alas päänsä ruveten hypistelemään tuota nokeentunutta rahaa.

„Meidän rakas Vapahtajamme ei pitänyt itsellensä sopimattomana selittää sanojaan sellaisella kuvauksella,“ jatkoi isä. „Enkä minäkään pidä sitä

tarpeettomana. Herra Jesus Kristus tahtoo, että sinä uskot; — niin hän tahtoo, että myös minä ja äitisi ja me kaikki uskoisimme sen, että vaikka olemmekin köyhiä, viheliäisiä ja kadotettuja syntisiä, Hän kuitenkin rakastaa meitä ja etsii meitä. Hän tahtoo, että me tulisimme takaisin Hänen tykönsä aivan, niinkuin sinäkin etsit kadotettua rahaasi, etkä saanut yhtään lepoa, ennenkuin löysit sen. Heti paikalla sinä otit sen ylös tuhasta. Samalla tavalla rakastaa Kristuskin meitä vielä, vaikka me olemme synnin saastuttamat ja Hän tuli alas taivaasta, joka on täynnä puhtaita ja pyhiä enkeliä, etsimään ja vapahtamaan kadotettuja syntisiä.“

„Niin,“ myönsi Jaakko, „minä tiedän sen.“

„Ja kuules Jaakko!“ sanoi hänen äitinsä, „mistä ilosta muistutti sinua se, kuin mekin niin ihastuimme siitä, että löysit rahasi?“

„Se muistutti enkelien ilosta taivaassa,“ vastasi Jaakko.

„Niin, sinä olet oikeassa. Se on ihmeellistä, mutta totta, että enkelitkin iloitsevat, kun meidän Vapahtajamme löytää jonkun kadotetun syntisen ja saattaa hänet kotiin — luoksensa.“

„Jaakkoa oli nyt alkanut nukuttaa, jonka vuoksi hänen vanhempansa eivät sillä kertaa enämpää keskustelleet hänen kanssansa kadotetun penningin vertauksesta, mutta Jaakko ei sitä kuitenkaan unhottanut. Niinkuin hänen isänsä oli toivonutkin, niin oli kadotetun viis'kolmatta pennisen etsiminen auttanut vertauksen Jaakon muistiin kiintymistä.

Kun poika nyt oli löytänyt rahansa niin ostettiin biblia ja annettiin isälle. Herra Vuorinen olikin hyvin tyytyväinen huomattessaan Jaakon pistäneen pienen kirjan merkin sille paikalle, Luukkaan evankeliumin viidenteentoista lukuun, jossa vertaus

kadotetusta penningistä on. Eipä Jaakko myöskään voinut pitkiin aikoihin koskaan nähdä hopearahaa, olipa se sitte joko markka, tahi viidenkymmenen taikka viidenkolmatta pennin raha, aina samalla muistamatta Kristuksen rakkautta syntisiä kohtaan, joka saattoi hänen tulemaan alas taivaasta: „*etsimään ja vapahtamaan sitä kuin kadonnut oli.*“ (Luuk. 19: 10;)